

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Resp. 3. Deus perfectè cognoscit omnia absolutè futura libera, & strictè contingentia, quæ ab ipso simul, & à creatura rationali dependent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

Ergo omnia, quæ aliquando sunt, distinctè cognoscit, etiam postquam defuerint esse. Minor probatur ex scientiæ divinæ invariabilitate, quam eleganter exprimit S. Augustinus lib. 11. de Civ. c. 12. his verbis: *Non quod ullo modo Dei scientia varietur, ut aliud in eo fiat, quæ nondum sunt, aliud quæ jam sunt, aliud quæ fuerunt. Non enim more nostro ille, vel quod futurum est, prospicit; vel quod præsens est, aspicit; vel quod præteritum est, respicit; sed alio modo quodam à nostrarum cogitationum consuetudine longè latèque diverso: ille quippe, non ex hoc in illud, cogitatione mutata, sed omnino incommutabiliter videt: ita ut illa quidem, quæ temporaliter sunt, & futura, nondum sint, & præsentia, jam sint, & præterita, jam non sint: ipse vero hæc omnia stabili ac sempiterna præsentia comprehendat... nec aliter nunc, & aliter antea, & aliter postea: quoniam non sicut nostra, ita & ejus quoque scientia trium temporum, præsentis videlicet, & præteriti, vel futuri, varietate mutatur: apud quem non est immutatio, nec momenti obumbratio. Neque enim ejus intentio de cogitatione in cogitationem transit, in cuius incorporeo continuo simul ad sunt cuncta quæ novit. Deus igitur ab æterno & pro æterno res omnes, aliquando existentes, incommutabiliter videt pro tali differentia temporis esse, pro anteriori nondum esse, & pro posteriori non amplius esse, si re ipsa aliquando desinant esse; & ita tam præterita, sicut & futura cognoscit, quam præsentia.*

ARTICULUS IV.

Utrum Deus cognoscat res omnes absolute futuras.

Nota 1. Absolute futurum dicitur illud omne, quod nondum est, & aliquando erit. Dividitur in necessarium & liberum. Necessarium est illud, quod erit à causa naturaliter & necessariò operante, hoc est, à causa, quæ in actu primo completa, habensque omnia ad agendum prærequisita, non poterit non agere. Liberum est illud, quod erit à causa agente ex propria electione, ac proinde à causa, quæ positis omnibus ad agendum prærequisitis, poterit agere vel non agere ex propria determinatione, & re ipsa ager, quia se ipsa determinabit ad agendum potius quam non agendum, aut ad agendum potius hoc, quam illud.

Nota 2. Futurum necessarium duplex est: unum scilicet, quod erit à causa necessaria, naturaliter impedibili, ut dies crastinus; & alterum, quod erit à causa necessaria, naturaliter impedibili, ut mors secutura ex tali morbo; qui tamen à perito medico sanari posset. Unde hoc futurum, quamvis necessarium, dicitur contingens latè, quia sic erit & quidem necessariò à causa sua non impedita, ut etiam naturaliter posset non esse, quia causa ejus, quantumvis necessaria, posset etiam naturaliter impediri. Hinc absolute futurum dividitur etiam in latè contingens, & strictè contingens. Latè contingens est illud quod erit à causa ad unum determinata, sed naturaliter impedibili. Strictè verò contingens est illud, quod erit à causa activè indifferente ad opposita; & est adhuc duplex: unum nempe, quod pendet à solo Deo, qualia sunt ea omnia quæ Deus solus ad extra facturum est; & aliud, quod non à solo Deo, sed etiam à creatura rationali dependet, quales sunt omnes actus liberi voluntatis humanæ vel Angelicæ, aliquando eligendi. His præsuppositis sit

RESPONSIO I.

Deus cognoscit omnia absolute futura, quæ ab eo solo dependent.

Prob. 1. ex Script. Nam Eccl. cap. 23. dicitur: *Domino Deo, antequam crearentur, omnia sunt agnita.* 2. ex S. August. lib. 5. de Civ. cap. 9. ubi de Deo ait: *Novit incommutabiliter omnia, quæ futura sunt, & quæ ipse facturus est.* 3. Ratione. Nam Deus ab æterno cognovit omnia sua decreta, ac proinde ab æter-

no cognovit ea omnia, quæ decrevit facere in tempore. Ergo nihil ignorat eorum, quæ ipse in tempore facturus est.

RESPONSIO II.

Deus cognoscit omnia absolute futura necessaria, sive etiam latè contingentia sunt, sive non.

Prob. Nam Deus perfectè cognoscit naturam, dotes, energiam causarum naturalium. Item perfectè cognoscit iterum & ordinem earum; cum ipse hunc ordinem constituerit, & constitutum conservet. Ergo perfectè cognoscit omnes illarum causarum effectus futuros; cum perfectè cognoscat, quinam naturaliter impediri possint, quinam verò non; & exiis, qui naturaliter impediri possunt, quinam sint re ipsa impediendi, quinam verò non. Hæc enim ignorari non possunt ab eo, qui perfectè cognoscit naturam, dotes, &c. causarum naturalium, ut per se manifestum est.

RESPONSIO III.

Deus perfectè cognoscit omnia absolute futura libera & strictè contingentia, quæ ab ipso simul & à creatura rationali dependent. Est de fide.

Prob. 1. ex Script. Nam dicitur Psal. 138. *Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam, & funiculum meum investigasti: & omnes vias meas prævidisti.* Et Eccl. c. 39. *Opera omnis carnis coram illo, & non est quidquam absconditum ab oculis ejus. A seculo usque in seculum respicit, & nihil est mirabile in conspectu ejus.* Quibus verbis Ecclesiasticus Deo attribuit claram & intuitivam cognitionem operum omnis carnis; hoc est, omnium hominum non solum præsentium, sed etiam præteritorum, & futurorum. Et Danielis c. 13. *Deus æterne, qui absconditorum es cognitor, qui nosti omnia, antequam fiant, tu scis quoniam falsum testimonium tulerunt contra me.* Quæ verba sunt Sulannæ, Deum alloquentis, ipsique manifestè attribuentis certam cognitionem rerum omnium futurarum, & præteritum liberorum actuum, seu bonarum & malarum actionum. Eodem pertinet illud Davidis Psal. 138. *Tu cognovisti omnia, novissima & antiqua.* Quæ verba generalia sunt, nec restrictionem patiuntur.

Prob. 2. ex prædictionibus divinis. Nam Deus quamplurima per Christum & Prophetas etiam minutatim prænuntiavit, quæ postea exactissimè impleta sunt, quamvis eorum eventus à libera hominum determinatione dependeret. Ergo quamplurima ab hominum libera determinatione dependentia, ac proinde quamplurima libera absolute futura præscivit. Non enim prænuntiavit, nisi quæ præscivit, nec distinctissimè prænuntiavit, nisi quæ distinctissimè præscivit. Nec dic Deum conjecturaliter tantum prænuntiassè, & ita conjecturaliter tantum præscivisse. Deum enim conjecturaliter tantum prænunciare, & ita prænunciando falli & fallere posse, evidenter repugnat; alioqui Deus non est ens, quo nihil melius esse & cogitari potest. Præterea, tot tam minutatim prænuntiata, & tamen exactissimè impleta, quamvis non sine plurimis plurimorum hominum actibus liberis impleri potuerint, conjecturaliter tantum prænunciari non potuisse, cordatus quisque facile agnoscat. Ergo Deus omnia libera absolute futura præscit. Nam si aliqua præscire negari non potest, præscire omnia concedendus est: cum non sit potior ratio pro unis, quam pro aliis, neque ex parte ipsorum liberorum absolute futurorum; sunt enim omnia æqualiter scibilia: neque ex parte Dei; nam de intellectu divino dici non potest, quòd ad tot, & non plura, valeat prævidenda; alioqui non est illimitatus in genere intelligentis. Ergo, &c.

Prob. 3. argumento theologico. Si Deus non præscit certò & infallibiliter libera absolute futura, non est Deus. Conf. manifestam implicat contradictionem. Ergo, &c. **Prob. seq. maj.** Quia alioqui non potest certò & infallibiliter prænunciare libera absolute futura, ut patet ex terminis. Atqui posse certò & infallibiliter prænunciare libera absolute futura, est divinitatis, ut ita

ut ita loquar, prerogativa, ita ut qui non potest, non sit Deus, & qui potest, sit Deus. Ergo, &c. *Prob. min.* ex Isaia c. 41. ubi per Prophetam sic loquitur Deus ipse: *Accedant, & nuncient nobis, quacumque ventura sunt... quae ventura sunt, indicate nobis. Annunciate quae ventura sunt in futurum, & sciemus, quia dii estis vos.* Quibus verbis Deus petit à falsis Gentilium Numinibus, 1. ut certò & infallibiliter prænunciant futura: nam demones conjecturaliter prænunciare possunt & prænunciant futura. 2. Ut prænunciant, non aliqua tantum, sed omnia futura, ac proinde ut prænunciant etiam & potissimum ea, quae liberè futura sunt. Nam etiam homines ipsi aliqua, quae nimium necessariò & impedibiliter futura sunt, certò & infallibiliter prænunciant. Ergo Deus verbis laudatis certam & infallibilem liberorum absolutè futurorum vaticinationem assignat, tanquam certissimum divinitatis indicium & prerogativam, sic ut si Gentilium numina libera absolutè futura certò & infallibiliter vaticinari possent, hoc ipso veri esse dii probarentur; & quia non possunt, hoc ipso falsitatis convincuntur. Ergo, &c.

Rectè igitur S. Augustinus lib. 5. de Civ. c. 9. contra Ciceronem disputans, ait: Confiteri esse Deum, & negare praescium futurorum, apertissima insania est. Quia scilicet hoc est, simul confiteri & negare Deum, negando divinitatis prerogativam, sine qua non est, nec esse potest divinitas. Unde contra eundem S. Doctor sub finem capitis sic argumentatur: *Aut Deum esse negat... aut si esse confitetur Deum, quem negat praescium futurorum, etiam sic dicit nihil aliud, quam quod ille dixit insipiens in corde suo, Non est Deus. Qui enim non est praescius omnium futurorum, non est utique Deus.* Porro observat hic S. Doctor, Ciceronem, quamvis ethnicum hominem, hoc vidisse, idèque in libris de Natura Deorum, non in propria, ne lectorum offensionem incurreret, sed in alterius persona contra divinitatem disputasse, & nullam esse divinam naturam ostendere, molitum esse. Adèdè clarè in idea divinitatis elucet vis certò & infallibiliter praesciendi & prænunciandi omnia etiam libera absolutè futura. Meritò igitur cum S. Doctore hic nos ut confitemur summum & verum Deum, ita voluntatem summamque potestatem, & praescientiam ejus confitemur.

Obj. 1. Libera absolutè futura non habent determinatam veritatem: non enim sunt determinata ad esse, quia non habent causam determinatam. Sed quod non habet determinatam veritatem, non potest cognosci. Ergo, &c. *R. n. maj.* Nam libera absolutè futura nondum quidem determinata sunt ad esse, sed determinabuntur. Similiter causa illorum nondum est ad agendum determinata, sed se ipsa determinabit. Unde determinatè verum est dicere: Talis causa se ipsa determinabit ad talem actum, & hinc talis actus habebit esse pro tali tempore. Quod est actum liberum absolutè futurum habere determinatam veritatem, ac proinde veram cognoscibilitatem saltem relatè ad intellectum divinum, quem, utpotè in supremo gradu intelligentis constitutum, nulla veritas determinata fugere potest.

Obj. 2. Si Deus praescit libera absolutè futura, vel ea praescit quia futura sunt, vel non. Item vel ea praescit necessariò, vel contingenter tantum. *R. ad 1.* libera absolutè futura non esse futura, quia à Deo praesciuntur futura; sed è contra praesciri futura, quia futura sunt. Hic autem to quia non significat aliquam objecti causalitatem, sed meram illius in esse veri praesuppositionem, quatenus Deus non praescit rem aliquam esse futuram, quia praesciendo facit illam esse futuram; sed quia aliunde verum est illam esse futuram, & ita praescientia divina supponit futuritionem rei in esse veri, ut ipsa sit in esse rei. Unde praescientia rei futura non dependet ab ejus futuritione, sed solum connexa est cum illa, ut logicè in esse veri priore, quatenus & ratione prius est, verum esse, rem esse futuram, quam praesciatur à Deo; & hoc ipso quòd verum est rem esse futuram, non potest non praesciri à Deo certò & infallibiliter.

Simonnet Theol. Tom. I.

R. ad 2. Deum libera absolutè futura praescire necessariò, non absolutè, sed ex hypothesi, quòd sunt absolutè futura; quatenus ita praescit esse futura, ut non praesciret, si non essent futura, & ita sunt futura, ut possent non esse futura, cum sint futura contingenter & liberè. At ubi ipsa futura sunt, non possunt non praesciri ab eo, quem nulla veritas latere potest, propter infinitam ejus in intelligendo vim & amplitudinem, quae omnia omninò icibilia complectitur, & complectendo contemplatur.

Dices. Ergo datur in Deo scientia contingens. *Dist.* Datur in Deo scientia contingens contingencia imputabili objecto, cujus est scientia, C. Contingens contingencia imputabili intellectui divino, N. Nam in Deo praescientia rei futura non est contingens eo sensu, quòd, etiam supposita rei futuritione, possit intellectus divinus eam praescire, vel non praescire; intellectus enim divinus ex propria perfectione summè determinatus est ad intelligendum omne verum; sed solum contingens est hoc alio sensu, quòd, quia res futura sic est futura, ut posset non esse futura, sic à Deo ab aeterno ut futura praescitur, quia re ipsa futura est, ut si non esset futura, aliter à Deo praesciretur, nempe ut non futura. Quod magnam dicit imperfectionem in objecto, quod praescitur ut futurum, & ex se indifferens est ad existendum, vel non existendum; maximam verò perfectionem in intellectu divino, quem falli, & res aliter, quam sunt, representare, absolutè repugnat.

Dices. Ergo Deus potest carere aliqua perfectione, quam habet nunc. Nam si res non esset futura, Deus non haberet futuritionis illius praescientiam, quam nunc habet. *R. n. instant.* Nam si res est futura, absolutè impossibile est, Deum non praescire futuritionem ejus. *Ad prob. R.* In hac hypothesi Deus non praesciret quidem rem esse futuram, at non idèd dici potest, posse carere aliqua perfectione, quam nunc habet, quia in hac hypothesi praescientia rei ut futura, non esset perfectio, sed imperfectio magna; esset enim error. Ex eo autem, quòd non possit Deus carere actu aliquo praescientiae, nisi eo casu, quo actus ille esset imperfectio, & actus falsus, conclusioni tantum potest, quòd sit incapax omnis imperfectionis & erroris.

Dices. Saltem Deus nunc habet aliquem actum praescientiae, quem posset non habere. *R. dist.* Quem posset non habere simpliciter, & quoad entitatem, N. Quem posset non habere secundum quid, C. Itaque Deus actum v. g. quo nunc praescit peccatum Antichristi esse futurum, non potest non habere simpliciter, seu quoad entitatem, quia hujus actus entitas est ipsamet substantia intellectus divini: at potest illum non habere secundum quid, quatenus intellectus divinus sic se ipso est perceptio peccati ut futuri, quia re ipsa futurum est, ut non esset perceptio peccati ut futuri, si non esset futurum. *Nota.* In Deo perceptio peccati Antichristi ut futuri, est etiam in recto intellectus divinus, non simpliciter, sed cum addito, quòd est purus status, nempe intellectus divinus se ipso vitaliter tendens sic in peccatum Antichristi.

At inquit. Ergo Deus mutari potest. *R. N.* Nam absolutè implicat intellectum divinum non solum ab una entitate ad aliam, aut à non entitate ad entitatem, sed etiam ab uno statu ad alium, aut à non statu ad statum transire. Intellectus enim divinus ab aeterno & pro aeterno uno & eodem actu invariabiliter intelligit omne intelligibile, & quidem omnimodo, quo sine imperfectione intelligi potest: vel, si vis, intellectus divinus ab aeterno & pro aeterno est se ipso invariabiliter perceptio omnis intelligibilis omni modo, qui intellectum infinite perfectum non dedecet. Non potest igitur non semper & pro semper habere eundem statum, & modum se habendi. Ergo prorsus invariabilis est, & incapax omnis mutationis: cum omnis mutatio sita sit essentialiter in aliquo motu seu transitu ab uno ad aliud.

Obj. 3. Si Deus praesciret libera absolutè futura, essent

D 3 liberè

liberè futura, & non essent. Essent, ut supponitur, & non essent, quia præscentia divina, utpote absolute infallibilis, necessitatem illis imponeret aliquando existendi. *Conf. implicat. Ergo, &c. R. n. seq. maj.* Illa enim libera absolute futura, quæ præsciuntur à Deo, tam sunt futura liberè, quam si à Deo non præscirentur. Ratio est, quia præscentia divina nec in futuritionem, nec in modum futuritionis rerum, quas præscit Deus, ullatenus influit: cum enim res, quas Deus præscit, non sint futurae, quia Deus eas præscit esse futuras, sed è contra Deus eas esse futuras præsciat, quia sunt futurae; similiter cum res illæ, quas præscit Deus, non sint tali modo, necessariò scilicet vel liberè futurae, quia Deus præscit eas tali modo futuras esse, sed è contra Deus eas tali modo futuras esse præsciat, quia tali modo futurae sunt, præscentia divina præsupponit & futuritionem & modum futuritionis rerum, quas Deus præscit, & ita nec futuritio, nec modus futuritionis rerum, quas Deus præscit, ullatenus dependere à præscentia divina potest, velut à causa. Nam implicat causam effectum suum præsupponere.

Nota. Præscentia divina est actus Deo immanens, merè speculativus, nihil ad extra sive immediatè sive mediatè operans, quo intellectus divinus purè contemplatur objectum sibi exhibitum, & quale sibi exhibetur. Unde præscentia divina se habet ad instar speculi representantis ea quæ sibi obijciuntur, & eo planè modo, quo obijciuntur, nulloque pacto influentis in ea quæ representat; & præscentia divina non magis nocet libertati futurorum, quæ præsciuntur à Deo, quam speculum, hominis ante ipsum stantis motus representando, nocet eorum libertati. Speculum autem non impedit libertatem motuum, quos representat, quia illos supponit, nec ullatenus in illos influit. Similiter præscentia divina, supponens futuritionem rerum, nec ullatenus in eam influens, neque impedit, neque impedire potest ejus libertatem: imò verò est invictissimum illius argumentum. Cum enim Deus non solum præsciat futuritionem rerum, sed etiam modum hujus futuritionis, & ita res, quæ liberè fient à creatura rationali, præsciat esse liberè futuras, tam necesse est, ut res illæ non solum fiant, sed etiam liberè fiant aliquando, quam impossibile est Deum falli, præsciendo illas non solum futuras, sed etiam liberè futuras aliquando. Ita docet Sanctus Augustinus lib. 5. de Civ. cap. 9. *Voluntates nostræ, inquit, tantum valent, quantum Deus eas valere voluit, atque præscivit: & ideo quidquid valent, certissime valent, & quod factura sunt ipsæ, omnino factura sunt, quia valuerunt, atque facturas ille præscivit, cujus præscentia falli non potest.*

Dices. Si Deus præscit v. g. peccatum Antichristi futurum, Antichristus non poterit non peccare. Ergo necessariò peccabit. Ergo præscentia divina imponit necessitatem rebus prævitis. *R. n. seq. ant. Probabis.* Si Antichristus poterit non peccare, vel poterit non peccare in sensu composito præscentiæ de peccato, vel in sensu diviso, qui sit in ejus potestate. Neutrum dici potest. Non primum. Alioqui Antichristus poterit componere negationem peccati cum præscentia de peccato, & ita facere, ut Deus præsciverit tantum futurum, quod non fuit futurum, hoc est, ut Deus præsciendo erraverit. Quod repugnat. Non etiam secundum. Nam Antichristus non poterit tollere aut mutare præscentiam de suo peccato. Ergo, &c. *R. n. min.* Et dico quòd Antichristus poterit non peccare in sensu diviso præscentiæ de peccato, & quòd sensus ille divisus erit in ejus potestate. Non quia poterit tollere, aut mutare præscentiam de peccato: hoc enim implicat, cum intellectus divinus sit essentialiter invariabilis, & non possit non habere ab æterno & pro æterno actum aliquem, hoc ipso quòd supponitur illum aliquando habere: sed quia indirectè poterit impedire, ne unquam fuerit illa præscentia, seipsum determinando ad non peccandum. Nam si non peccaret, nunquam verum fuisset ipsum pecca-

turum, sed è contra semper verum fuisset ipsum non peccatum, & ita nunquam à Deo prævitis fuisset, ut peccatum, sed è contra semper à Deo præscitum fuisset, ut non peccatum. Ergo se ipsum determinando ad non peccandum, indirectè impediret, ne unquam fuisset præscentia de suo peccato. Ergo potest indirectè illam impedire, ne unquam fuerit, si etiam ex illius hypothese potest se ipsum determinare ad non peccandum. Quòd autem hoc possit, patet ex eo quòd præscentia, etiam supposita existere, nihil planè immutat in objecto, de quo aliquid præscitur. Unde Antichristus etiam in sensu composito præscentiæ de suo peccato, tam poterit se ipsum determinare ad peccandum, vel non peccandum, quam si nihil de ipso à Deo præsciretur.

Dices. In hoc enthymemate: Deus præscit Antichristum esse peccatum: ergo Antichristus peccaturus est: consequentia necessaria est. Nam consequens ita connexum est cum antecedente, ut veritatem antecedentis stare cum falsitate consequentis, absolute repugnet. Ergo in hoc enthymemate consequens necessarium est, proindeque Antichristus non poterit non peccare, si Deus præscit eum esse peccatum. *R. n. conseq.* Aliud enim est veritatem consequentis inseparabiliter connexam esse cum veritate antecedentis, & aliud consequens esse necessarium. Nam, non obstante hac connexionione, si antecedens contingens est, ut accidit in allato enthymemate, consequens non potest non esse contingens. Sicut ergo Deus contingenter præscit Antichristum peccatum esse; non enim Deus independenter ab omni hypothese præscit Antichristum esse peccatum; ita Antichristus contingenter peccaturus est, & contingenter peccaturus est, quia liberè peccaturus est.

Præterea, cum consequens non sit, quia antecedens est, sed è contra antecedens sit, quia consequens est, consequens nullam necessitatem lumere potest ab antecedente, sed è contra antecedens necessitatem, si quam habet, sumit à consequente. Et verò Deus non necessariò præscit Antichristum esse peccatum, nisi ex hypothese, quòd Antichristus rei ipsa peccaturus est. Unde in allato enthymemate consequens nullam habet necessitatem, nisi à se ipso, sive ab exercitio propriae libertatis, & ita vel nullam, vel non nisi consequentem necessitatem habet, quatenus ex hypothese quòd Antichristus sit peccaturus, non potest non esse peccaturus, quia implicat eundem pro eodem tempore simul esse peccatum & non peccatum.

Denique do instantiam. Si Deus præscit Antichristum liberè peccatum esse, liberè peccaturus est. Alioqui falsa esse posset præscentia divina. Atqui Deus præscit Antichristum liberè peccatum esse. Deus enim non solum præscit actus futuritionem, sed etiam ejus modum, & fides docet Antichristum liberè peccatum esse. Ergo Antichristus liberè peccaturus est. In hoc syllogismo consequentia necessaria est, & consequens ita connexum est cum antecedente, ut non possit non esse verum, supposita veritate antecedentis. Unde apparet, non modò præscentiam divinam non officere libertati actus à Deo præsciti, sed è contra ex præscentia illa per consequentiam necessariam actus à Deo præsciti libertatem inferri, & ita præscentiam divinam non esse impedimentum, sed invictissimum argumentum libertatis actuum creaturæ rationalis à Deo præscitorum. Unde confidenter cum S. Augustino loco citato, liberorum omnium absolute futurorum præscentiam in Deo agnoscimus. *Nec timeamus, ne ideo voluntate non faciamus, quod voluntate facimus, quia id nos facturos ille præscivit, cujus præscentia falli non potest.*

Quæres 1. utrum Deus cognoscat non entia, hoc est, impossibilia & entia rationis, quæ habent tantum esse objectivè in intellectu creato.

R. affirmativè. Nam Deus perfectè comprehendit intellectum creatum. Ergo Deus perfectè cognoscit cogitationes omnes, quas habet, vel habere potest intellectus creatus. Ergo Deus perfectè cognoscit objecta

objecta cogitationum omnium, quas habet, vel habere potest intellectus creatus. Sed intellectus creatus fingere potest, & sapè fingit, representando sibi multa ut entia, quæ tamen nec sunt, nec esse possunt, quæque proinde non possunt aliter existere, quam objective & representativè in intellectu. Ergo Deus impossibilia & entia rationis perfectè cognoscit, nec ideo dici potest facere entia rationis. Aliud enim est representare per modum existentis, id quod nec existit, nec potest existere, ut facit intellectus creatus, qui ideo rectè dicitur facere entia rationis; & aliud cognoscere actum representantem per modum existentis, aliquid, quod nec est, nec potest esse, ut facit intellectus divinus, qui proinde non facit, sed solum cognoscit entia rationis.

Quæres 2. utrum Deus cognoscit omnia mala. *R.* affirmative. Nam 1. cognoscit omnia mala culpe: punit enim omnia, & tamen omnia punire non potest, nisi omnia cognosceret. 2. Cognoscit omnia mala pœnæ: infigit enim omnia, ut ipse testatur in pluribus Scripturæ locis. 3. Cognoscit omnia mala naturæ. Mala enim naturæ sunt monstra. Atqui omnia monstra cognoscuntur à Deo: omnia enim producantur à Deo: cum sint entia realia. Ergo, &c.

Q U Æ S T I O III.

*De medio cognitionis divina circa ipsum Deum,
possibilia, & res omnes aliquando
existentes.*

ARTICULUS I.

Utrum Deus videat se ipsum in aliquo medio.

R E S P O N S I O I.

Deus non videt se ipsum per speciem impres-
sam.

Prob. Nam si Deus videret se ipsum per speciem impressam, 1. daretur in Deo compositio realis ex intellectu divino & specie illa: quod repugnat summæ simplicitati divinæ. 2. Intellectus divinus ad intelligendum compleretur per aliquid sibi realiter superadditum: quod repugnat summæ ejus perfectioni. 3. Daretur accidens perfectè & adequatè repræsentativum divinitatis, & quod proinde esset simpliciter infinitum in repræsentando: quod repugnat creaturæ. 4. Deus dependeret dependentia propriè dicta ab ente creato: quod repugnat enti à se, & primo rerum omnium principio, &c.

Præterea, sub lata omni specie impressa, Deus habet quiddam requiritur, ut se ipsum perfectissimè & comprehensivè intelligat. Nam 1. intellectus divinus ex se summè completus & determinatus est ad intelligendum; unde non indiget aliquo, à quo ad intelligendum compleatur & determinetur. 2. Essentia divina est summè intelligibilis, unde non indiget aliquo, per quod intelligibilis fiat. 3. Eadem essentia divina est perfectissimè præsens intellectui divino per identitatem perfectissimam; unde non indiget aliquo, per quod cum intellectu divino conjungatur. Ergo sub lata omni specie impressa, Deus se ipsum perfectissimè & comprehensivè intelligit. Vide Resp. 6. art. 1. Quæst. 1. ubi demonstratum est Deum nihil planè intelligere dependenter à specie impressa, aut motivo quovis propriè dicto.

R E S P O N S I O II.

Deus ad perfectam & comprehensivam sui cognitionem non indiget medio, in quo ratione prius cognito se ipsum cognoscat : imò neq̃ tale medium cognitionis sui habere potest.

Prob. 1. pars. Nam 1. Deum, ad se ipsum perfectè & comprehensivè cognoscendum, indigere aliquo alio à se, manifestè repugnat rationi Entis, quò nihil melius esse vel cogitari potest, & quod proinde omnis indigentia dedecet. 2. Illud medium, quo Deus in

digeret, vel indigeret alio medio, in quo ratione prius cognito ipsum cognosceretur, vel non indigeret. Neutrum dici potest. Non primum. Alioqui admitendus est processus in infinitum in mediis cognoscendi: quod est absurdum. Non secundum. Nam si medium illud per se immediate cognosci posset, & cognosceretur, à fortiori essentia divina potest per se immediate cognosci, & per se immediate cognoscitur ab intellectu divino, cui perfectius conjuncta est, quam esset medium illud, in quo per se immediate cognito cognosceretur, & insuper nec minus intelligibilis, minùse intellectui divino proportionata dici potest.

Prob. 2. pars. Nam medium, in quo ratio prius cognito Deus se ipsum perfectè & comprehensivè cognosceret, aut esset aliquid perfectius, quàm essentia divina, aut aliquid aequè perfectum, aut aliquid minus perfectum. Nihil horum dici potest. Non primum, aut secundum. Deus enim est Ens summum. Summum autem nec superari, nec æquari potest. Non tertium. Non enim sine manifesta absurditate dici potest, quod aliquid minus perfectum, ratione prius cognitum, possit esse ratio perfectè & comprehensivè cognoscendi aliud perfectius. Sic v. g. falsò & absurdè diceretur, aliquid cognitum essentiam perfectè cognoscendi senarium, animal cognitum esse rationem perfectè cognoscendi hominem, &c. Et verò objectum aliquod, ut cognitum, earum potest esse ratio perfectè cognoscendi aliud, quatenus in eo cognito elucere possunt omnes perfectiones alterius. At in minus perfectò, quantumvis præcognito, perfectiones omnes alterius perfectioris elucere repugnat. Nam in eo neque formaliter, neque eminenter, neque æquivalenter continentur omnes. Superest igitur, ut dicamus Deum se ipsum in seipso, hoc est, se ipsum per se immediatè, & absque ullo medio perfectè & comprehensivè cognoscere.

Dices. Creaturæ, ut ratione priùs perfectè cognita, possunt esse ratio cognoscendi id omne, ad quod habent habitudinem transcendentalem: non enim possunt cognosci perfectè, quin cognoscantur perfectè earum habitudines; nec perfectè cognosci possunt earum habitudines, quin distinctè cognoscantur termini habitudinum illarum. Atqui creaturæ omnes habent habitudinem transcendentalem ad Deum, ut primum principium, ideam objectivam, finem ultimum rerum omnium, & continentem excellenter omnium entium perfectiones. Ergo creaturæ, ut ratione priùs perfectè cognita, possunt esse ratio cognoscendi Deum, ut primum principium, ideam objectivam, &c. Sed Deus perfectissimè comprehendit creaturas omnes. Ergo possunt esse & sunt Deo ratio cognoscendi se ipsum, ut primum principium, ideam objectivam, &c.

R. 1. Instantiam hanc non esse ad rem. Nam, quod nobis sufficit, solum hic volumus Deum nec habere, nec posse habere extra se medium, in quo, ut ratione prius quovismvis perfectè cognito, se ipsum perfectè & comprehensivè cognoscat. Quòd autem Deus non possit saltem perfectè & comprehensivè cognoscere se ipsum in creaturis, etiam ut ratione prius ab ipso perfectissimè comprehensis, patet ex eo, quòd creaturae non habeant habitudinem transcendentalem ad omnes perfectiones divinas, sed ad aliquas tantum. R. 2. Deum eodem indivisibiliter actu se ipsum comprehensive cognoscere, in se ipso comprehensive cognito perfectissimè cognoscere creaturas omnes, & omnes earum habitudines, & in earum habitudinibus perfectissimè cognitis se ipsum cognoscere ut primum principium, ideam objectivam, &c. ut docent Recentiores nonnulli, nec videtur esse inconveniens. Non enim inde sequitur, quòd Deus habeat cognitiones sui inadæquatas & præcisivas. Quia in Deo cognitio, qua se ipsum cognoscit in creaturis ut primum principium, ideam objectivam, &c. est eadem illa cognitio, qua omnes suas perfectiones simul cognoscit, & se ipsum perfectissimè comprehendit, ut patet ex dictis. Quid, si quis mallet dicere Deum